

Alexandru Rădulescu
Mihail Niculescu

METODĂ DE VIOLĂ

Volumul I

PREVIZUALIZARE

GRAF©ART®

CUPRINS

Volumul 1

Cuvânt înainte	7
Scurt istoric al evoluției instrumentului.	9
Denumirea notelor – Cheile	11
Exerciții de citire a notelor în cheia lui <i>Do</i>	12
Noțiuni teoretice de bază	14
a) Semnele de alterație	
b) Valorile de durată și pauzele lor	
c) Măsurile simple și compuse	15
Intervalele	17
Părțile componente ale violei.	18
Indicații de poziție ale mâinii drepte și stângi	19
Poziția corpului	
Pregătirea poziției de cântat	
Descrierea, prinderea și mânăuirea arcușului	
Așezarea arcușului pe coardă.	22
Trăsătura de arcuș	
Ținerea violei	24
Prinderea și așezarea violei la gât	
Poziția mâinii stângi, așezarea ei pe instrument și aplicarea degetelor pe coarde	25
Punctul de contact al degetelor cu coarda	26
Acordajul violei	31
Împărțirea arcușului	
<i>Lección 1</i>	33
Trăsături de arcuș în sus și în jos, cu arcușul întreg (A) pe valori de notă întreagă	
<i>Lección 2</i>	35
Trăsături de arcuș pe jumătăți (B_1 – B_2), pe valori de doimi	
<i>Lección 3</i>	37
Exerciții conținând combinații de valori – note întregi și doimi – cu alternarea trăsăturilor de arcuș: A, cu B_1 și B_2 , în formula ritmică: 	
<i>Lección 4</i>	39
Exerciții cu valori combinate – doimi cu note întregi în formula ritmică: 	
<i>Lección 5</i>	41
Exerciții pe coarde libere, cu valori de pătrimi	
<i>Lección 6</i>	43
Exerciții cu valori combinate: 	
<i>Lección 7</i>	45
Duete	
<i>Lección 8</i>	48
Exerciții pe toate coardele, cu alternări de valori în diferite regiuni ale arcușului	
<i>Lección 9</i>	51
Așezarea degetelor pe coarde	
Exerciții pe coarda <i>La</i> , cu aplicarea degetului 1, pentru obținerea sunetului <i>si</i>	53
<i>Lección 10</i>	55
Exerciții pe coarda <i>Re</i> , cu aplicarea degetului 1, pentru obținerea sunetului <i>mi</i> .	
<i>Lección 11</i>	57
Exerciții pe coarda <i>Sol</i> , cu aplicarea degetului 1, pentru obținerea sunetului <i>la</i> .	

<i>Lecția 12</i>	59
Exerciții pe coarda <i>Do</i> , cu aplicarea degetului 1, pentru obținerea sunetului <i>re</i> .	
<i>Lecția 13</i>	61
Exerciții cu aplicarea degetului 1, pe toate coardele	
<i>Lecția 14</i>	64
Exerciții cu valori de optimi; trecerea arcușului pe coardele învecinate. Trăsătura de arcuș pe <i>A, B₁, B₂</i>	
<i>Lecția 15</i>	70
Duate	
<i>Lecția 16</i>	73
Exerciții cu aplicarea degetului 2 pe coarda <i>La</i> , pentru obținerea sunetului <i>do</i> .	
<i>Lecția 17</i>	75
Exerciții cu aplicarea degetului 2 pe coarda <i>Re</i> , pentru obținerea sunetului <i>fa</i> .	
<i>Lecția 18</i>	77
Exerciții cu aplicarea degetului 2 pe coarda <i>Sol</i> , pentru obținerea sunetului <i>si</i> .	
<i>Lecția 19</i>	79
Exerciții cu aplicarea degetului 2 pe coarda <i>Do</i> , pentru obținerea sunetului <i>mi</i> .	
<i>Lecția 20</i>	82
Exerciții melodice cu aplicarea degetului 1 și 2 pe toate coardele, în valori de: 	
Trăsătură de arcuș în <i>C₁, C₂, C₃, C₄</i>	
Duate	86
<i>Lecția 21</i>	87
Exerciții cu aplicarea degetului 3 pe coarda <i>La</i> , pentru obținerea sunetului <i>re</i> .	
<i>Lecția 22</i>	88
Exerciții cu aplicarea degetului 3 pe coarda <i>Re</i> , pentru obținerea sunetului <i>sol</i> .	
<i>Lecția 23</i>	93
Exerciții cu aplicarea degetului 3 pe coarda <i>Sol</i> , pentru obținerea sunetului <i>do</i> .	
<i>Lecția 24</i>	96
Exerciții cu aplicarea degetului 3 pe coarda <i>Do</i> , pentru obținerea sunetului <i>fa</i> .	
<i>Lecția 25</i>	99
Exerciții melodice	
Melodii populare	
Duate	
<i>Lecția 26</i>	104
Pauzele de notă întreagă și de doime	
<i>Lecția 27</i>	106
<i>Legato</i>	
Exerciții conținând combinații de note <i>legato</i> cu note separate	
Duet	110
<i>Lecția 28</i>	112
Măsura de $\frac{2}{4}$	
Pauza de pătrime	
Exerciții mecanice și melodice	
Melodie populară	115
„Sarafanul roșu” – melodie populară rusă, prelucrare pentru două viole de Mihail Niculescu	115
<i>Lecția 29</i>	117
Formarea gamelor	
Gama <i>do</i> major	
Arpegiul gamei <i>do</i> major și al treptelor principale și secundare	
Exerciții mecanice și melodice	

<i>Leția 30</i>	123
Duete	
<i>W. A. Mozart: Menuet</i>	
<i>Jardány Páll: Cântec tirolez</i>	
<i>B. Campagnoli – Duet</i>	
<i>Leția 31</i>	125
Intervalul de cvartă perfectă și mărită	
Exerciții în cvarte, cu alternarea coardei libere și aplicarea degetului 3	
<i>Leția 32</i>	130
Exerciții în duble-coarde, obținute prin folosirea unei coarde libere inferioare	
<i>Leția 33</i>	134
<i>Legato de prelungire, Legato de expresie</i>	
Pauza de optime	
Treceri peste coarde în <i>legato</i>	
Exerciții melodice	
<i>Leția 34</i>	139
Exerciții melodice în măsura de $\frac{3}{4}$	
<i>Leția 35</i>	143
Exerciții cu aplicarea degetului 4 pe coarda <i>La</i> , pentru obținerea sunetului <i>mi</i> .	
<i>Leția 36</i>	145
Exerciții cu aplicarea degetului 4 pe coarda <i>Re</i> , pentru obținerea sunetului <i>la</i> .	
<i>Leția 37</i>	147
Exerciții cu aplicarea degetului 4 pe coarda <i>Sol</i> , pentru obținerea sunetului <i>re</i> .	
<i>Leția 38</i>	149
Exerciții cu aplicarea degetului 4 pe coarda <i>Do</i> , pentru obținerea sunetului <i>sol</i> .	
<i>Leția 39</i>	
Exerciții mecanice și melodice cu aplicarea degetelor 1, 2, 3, și 4 pe toate coardele, în alternare cu coarda liberă	
Duete: <i>D. G. Kiriac: Melodie, Vechi cântec rus; G. Donizetti „Melodie”</i>	
Volumul 2	
<i>Leția 40</i>	8
Tempo	
Semne de dinamică	
Două melodii populare	10
Piese cu pian: <i>Težar Kiu: „Zi de mai”, L. v. Beethoven: Allegro</i>	11
<i>Leția 41</i>	12
Formarea gamelor cu diezi	
Gama <i>sol</i> major	
Exerciții melodice și mecanice în tonalitatea <i>sol</i> major	
Folosirea semnelor de alterație și naturalizare	
Anacruza	13
<i>Leția 42</i>	15
Exerciții în tonalitatea <i>sol</i> major în măsurile de $\frac{4}{4}$ și $\frac{2}{4}$	
<i>Leția 43</i>	18
Arpegiul gamei <i>sol</i> major și al treptelor principale și secundare	
Exerciții	
<i>Béla Bartók: „Joc”</i>	20
<i>Leția 44</i>	21
Triolețul	
Exerciții în triolete	

<i>Lecția 45</i>	25
Formarea gamelor minore	
Gama <i>la</i> minor	
Exerciții melodice	
<i>N. A. Rimski-Korsakov: Melodie (piesă cu pian)</i>	29
<i>Lecția 46</i>	30
D. C. al Fine	
Volte 1 și 2	
Studii	
Melodie populară	
<i>Delphin Alard: Duet</i>	
<i>Michel Corrette: Sarabandă</i>	
<i>Lecția 47</i>	33
Arpeggiile celor trei specii ale modului minor (pe treptele principale și secundare)	
Studii	
<i>Béla Bartók: Duet (Cântec rutean)</i>	37
<i>Lecția 48</i>	38
Șaisprezecimea	
Pauza de șaisprezecime	
Exerciții melodice	
Melodii populare	41
<i>Jardány Pál: Cântec bulgar</i>	41
<i>A. Vivaldi: Largo cantabile</i> , transcriere pentru violă și pian de Mihail Niculescu	42
<i>Lecția 49</i>	43
Gama <i>mi</i> minor. Studii în gama <i>mi</i> minor (natural și melodic)	
Extensia inferioară	
<i>P. I. Ciaikovski: Vechi cântec francez (piesă cu pian)</i>	46
<i>W. A. Mozart: Menuet</i>	
<i>Lecția 50</i>	48
Studii	
<i>W. A. Mozart: Duet</i>	50
<i>Lecția 51</i>	51
Gama <i>mi</i> minor (armonic)	
Studii. <i>Béla Bartók: Piesă</i>	53
<i>Lecția 52</i>	54
<i>A. Caldara: Canon</i> , prelucrare pentru trei viole de Mihail Niculescu	
Piese cu pian: <i>A. S. Arenski – „Cukul”</i>	55
<i>Job. Brahms: „Inimă fidelă”</i>	56
<i>Lecția 53</i>	58
Formarea gamelor cu bemoli	
Gama <i>fa</i> major	
Arpegiul gamei <i>fa</i> major și al treptelor principale și secundare Studii	
Duet	
<i>Lecția 54</i>	63
Măsura de $\frac{6}{8}$	
Exerciții	
<i>J. S. Bach: Musette</i>	66
<i>Lecția 55</i>	67
Alternări și diviziuni de valori în cadrul măsurii de $\frac{6}{8}$	
Studii	

<i>Leția 56</i>	70
Studii	
Duet	
<i>Karl Ditters von Dittersdorf: Dans german (piesă cu pian)</i>	73
<i>Leția 57</i>	74
Gama <i>re</i> minor (natural și melodic)	
<i>Leția 58</i>	79
Gama <i>re</i> minor (armonic)	
Studii	
<i>Béla Bartók: „Pentru copii”, (piesă cu pian)</i>	83
<i>Leția 59</i>	84
Studii	
<i>Leția 60</i>	88
Sincopa și contratimpul	
<i>Leția 61</i>	91
Trecerea arcușului peste coarde	
Arcușul ondulat	
<i>Leția 62</i>	96
Termeni de modificare a mișcării	
Gama <i>Re</i> major	
Studii	
<i>Leția 63</i>	100
Studii	
<i>Jardány Páll: Duet</i>	102
<i>D. Kabalevski: Tempo de vals (piesă cu pian)</i>	103
Duet	
<i>Leția 64</i>	107
Gama <i>si</i> minor (natural și melodic)	
Studii	
<i>Leția 65</i>	111
Gama <i>si</i> minor (armonic)	
Arpegiul gamei <i>si</i> minor pe treptele principale și secundare	
Studii	
<i>P. I. Ceaikovski: Piesă</i>	114
<i>Leția 66</i>	116
Gama <i>Si bemol major</i>	
Arpegiul gamei <i>Si bemol major</i> pe treptele principale și secundare	
Studii	
<i>Paul Puerl: Intrada</i>	121
<i>Leția 67</i>	122
Gama <i>sol</i> minor	
Exerciții în cele trei specii ale gamei <i>sol</i> minor	
Studii	
<i>J. S. Bach: „Invențiune”, transcriere pentru două viole de Mihail Niculescu</i>	127
<i>Mihail Niculescu: Temă cu variațiuni</i>	128

DENUMIREA NOTELOR – CHEILE

Denumirea și înălțimea sunetelor scării muzicale sînt determinate de poziția notelor pe spațiile și liniile portativului și de cheia întrebuițată. Astfel, cele șapte sunete (în notația silabică : DO, RE, MI, FA, SOL, LA, SI sau în cea literală : A, H [B], C, D, E, F, G,) pot fi notate pe portativ sau precizate (ca înălțime) cu ajutorul *cheilor*.

Cheile sînt semne muzicale speciale care se așază la începutul fiecărui portativ. Cu ajutorul lor se indică în mod exact înălțimea, în scara muzicală generală, a unui sunet și denumirea lui.

Folosirea cheilor a fost impusă de *necesitatea de a cuprinde în limitele portativului întinderea (registrul) exactă a vocilor omenesți și a unor instrumente muzicale.*

Cheile poartă denumiri felurite, după linia portativului pe care sînt așezate și după nota pe care o indică. Astfel : cheia lui *Sol* (numită și cheia de *violină*), cheia lui *Do* (pe linia a 3-a—numită și cheia de *Alto*) și cheia lui *Fa* (numită și cheia de *Bas*) și altele.

Sucesiunea sunetelor muzicale de la cel mai *grav* la cel mai *acut* se numește scara muzicală generală. Din scara muzicală generală, instrumentul nostru, *Viola* are posibilitatea de a executa sunetele mijlocii.

Cheia folosită în notarea sunetelor *Violei* este cheia lui *Do* de pe linia a 3-a a portativului.

Notarea pe portativ a celor șapte sunete ale gamei majore naturale *do*, în cheia lui *Do*, este următoarea :

Nota reprezintă coarda IV a *Violei*, sunetul ei cel mai grav, iar nota corespunde centrului scării muzicale, adică lui *Do central*.

Întinderea reală a registrului *Violei*

La *Violă* folosim în afara cheii lui *Do* (Alto) și cheia lui *Sol*, în special pentru notarea sunetelor înalte.

The image displays seven horizontal staves of musical notation, each containing a sequence of notes. The notes are primarily quarter and eighth notes, with some rests. A large, semi-transparent watermark with the word "PREVIZUALIZZARE" is oriented diagonally across the center of the page, overlapping the middle staves.

VALORI DE DURATĂ PUNCTATE ȘI PAUZELE LOR
(corespunzătoare măsurilor compuse)

Doime cu punct $\text{♩.} = \text{♩} \text{ ♩} \text{ ♩}$

Pauză de doime cu punct $\text{⏏} = \text{⏏}$

Pătrime cu punct $\text{♪.} = \text{♪} \text{ ♪} \text{ ♪}$

Pauză de pătrime cu punct $\text{⏏} = \text{⏏}$

Optime cu punct $\text{♫.} = \text{♫} \text{ ♫} \text{ ♫}$

Pauză de optime cu punct $\text{⏏} = \text{⏏}$

Șaisprezecime cu punct $\text{♬.} = \text{♬} \text{ ♬} \text{ ♬}$

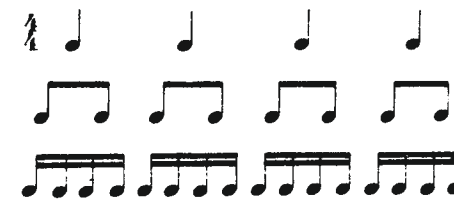
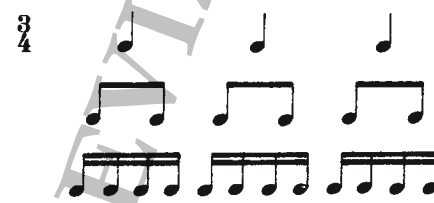
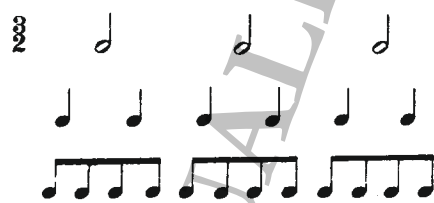
Pauză de șaisprezecime cu punct $\text{⏏} = \text{⏏}$

c) MĂSURILE SIMPLE

(de 2 timpi)

(de 3 timpi)

(de 4 timpi sau *reduplicate*)

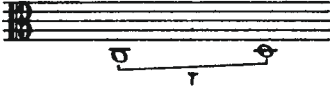
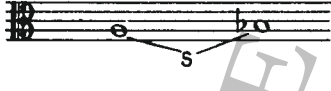
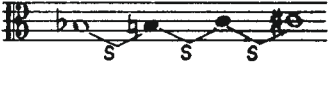

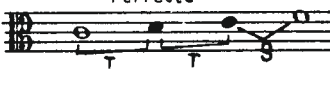
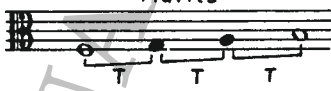
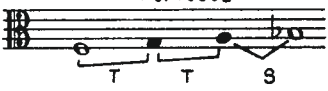

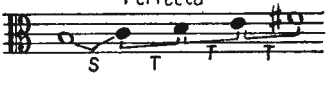

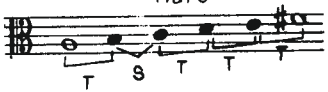
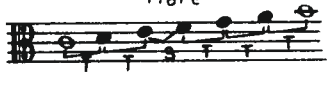
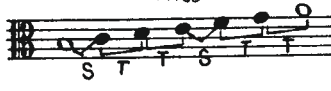
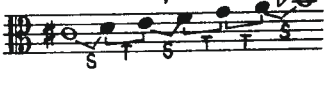
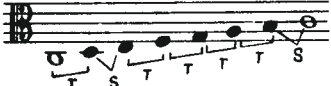

În măsurile simple valorile timpilor se divizează în două părți egale (♩ în ♩ , ♪ în ♪ etc.). Datorită acestui fel de împărțire și componenței de valori, aceste măsuri se numesc binare.

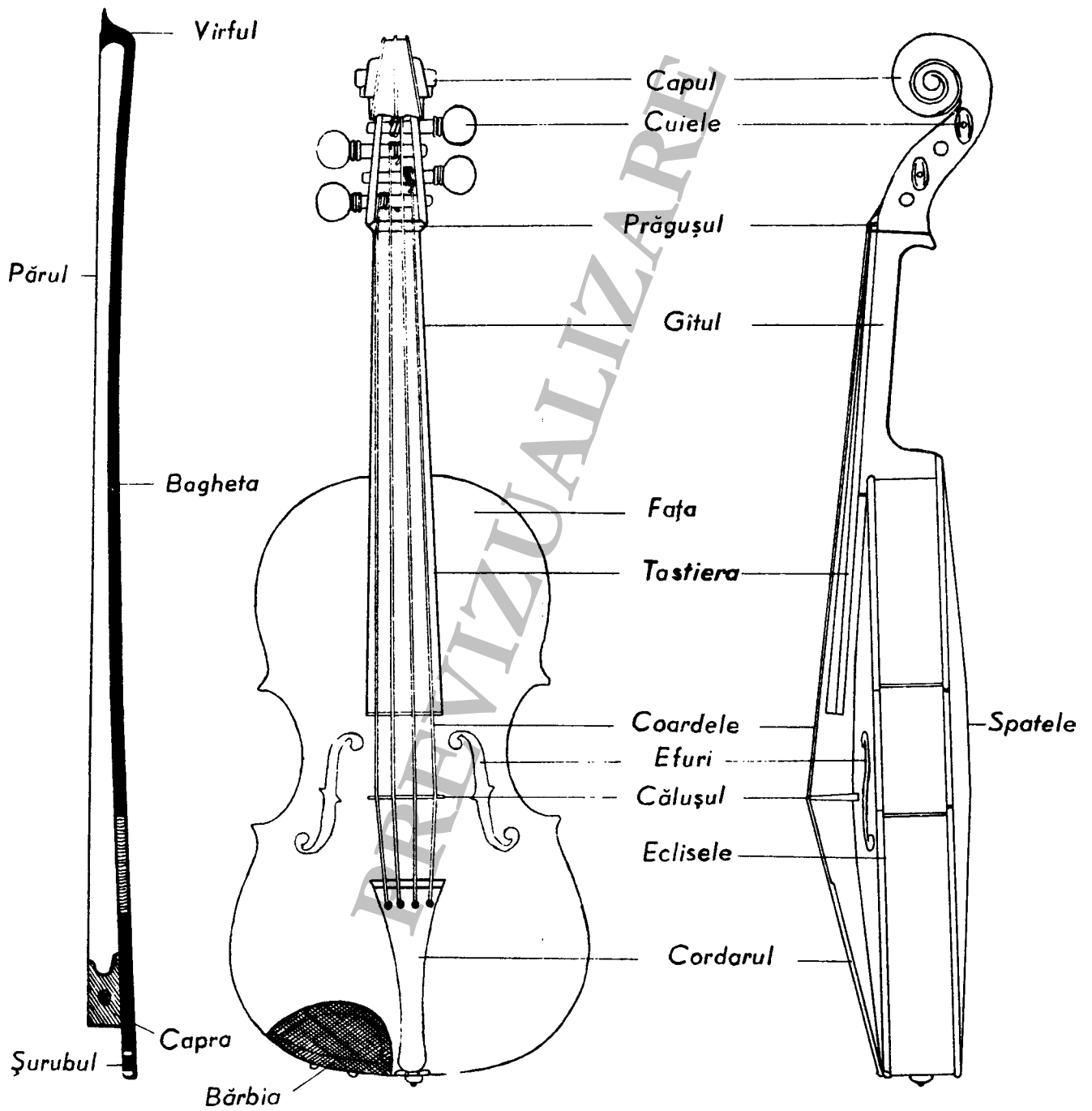
INTERVALELE

Din studiul asupra intervalelor reamintim că mărimea și calitatea unui interval este determinată de numărul (mai mare sau mai mic) al tonurilor și semitonurilor din care este format. Ca atare, speciile intervalelor sînt următoarele: *mari, mărite, mici, micșorate, perfecte, supramărite și submicșorate*.

Dăm mai jos un tablou cu intervalele simple (de la secundă la octavă), cu numărul de tonuri și semitonuri conținute de fiecare specie în parte.

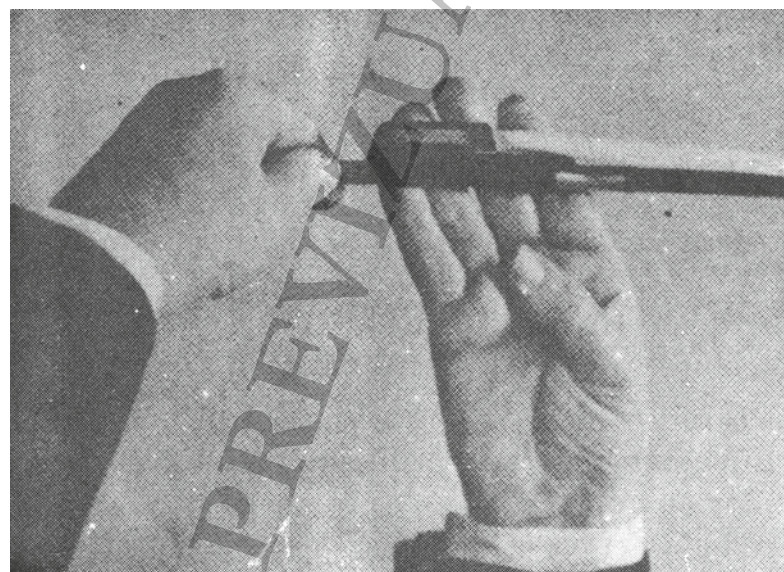
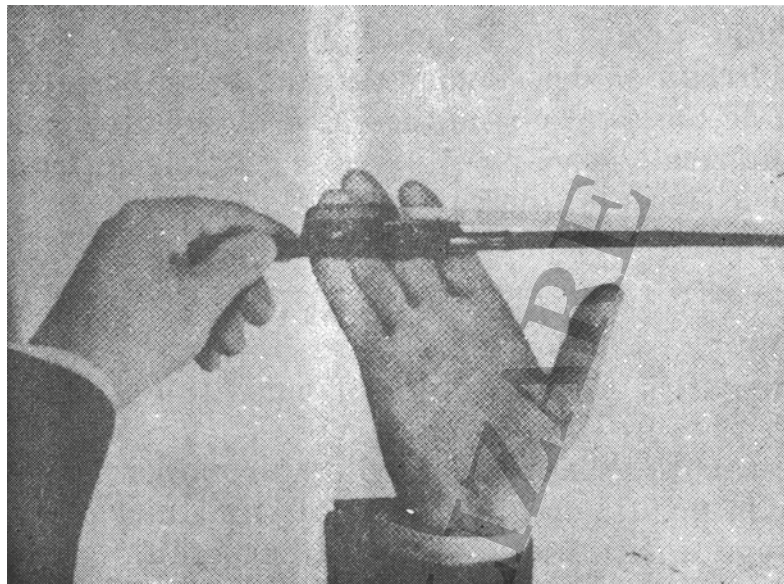
Secunde	<p>Mare</p> 	<p>Mică</p> 	<p>Mărită ^{3 sem. sau} ^{1 + 1/2 ton}</p>
Terțe	<p>Mare</p> 	<p>Mică</p> 	<p>Mare</p>
Cvarte	<p>Perfectă</p> 	<p>Mărită</p> 	<p>Perfectă</p>
Cvinte	<p>Perfectă</p> 	<p>Micșorată</p> 	<p>Perfectă</p>
Sexte	<p>Mare</p> 	<p>Mică</p> 	<p>Mare</p>
Septime	<p>Mare</p> 	<p>Mică</p> 	<p>Micșorată</p>
Octavă	<p>Perfectă</p> 		

PĂRȚILE COMPONENTE ALE VIOLEI

Înainte de a cunoaște ce anume se înțelege printr-o trăsătură de arcuș, trebuie să știm cum se ține arcușul pentru a ne asigura o perfectă conducere a lui.

Apucarea arcușului trebuie făcută în felul următor: prindem bagheta cu mâna stângă de la talon, cu părul în sus și o așezăm în mîna dreaptă, care stă întinsă comod cu degetele apropiate; degetul mic va forma o linie oblică pînă la încheietura falangelor II—III ale indexului

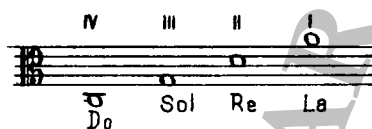
Degetul mare se aplică în scobitura talonului, în așa fel încît jumătate din vîrf să se sprijine pe baghetă și jumătate pe scobitură. El se ține ușor relaxat și pe măsură ce vom conduce arcușul spre talon, se va curba puțin.

Degetul arătător are rol conducător în mînuirea arcușului. El se așază pe baghetă în dreptul încheieturii dintre falangele II—III și se îndoaie în jurul baghetei, fără a o strînge, sprijinindu-se pe degetul mijlociu.

Degetul mijlociu se așază aproape de arătător, făcînd contact cu bagheta pe încheietura dintre falangele I—II.

Acordajul violei

Cele patru coarde ale violei sînt acordate la intervale de cvintă perfectă în : *Do, Sol, Re, La*. Cînd fiecare din aceste coarde vibrează pe toată lungimea ei (fără a fi scurtată prin atingerea vreunui deget), sunetele obținute se notează astfel :

Ele se numerotează cu cifre romane de la I la IV, începînd cu coarda *Do* (cea mai gravă).

Coarda liberă (neapăsată pe tastieră) se cifrează cu 0 (zero).

Acordarea violei se face prin mărirea sau diminuarea extensiei coardelor (cu ajutorul cuielor), astfel încît fiecare coardă să ajungă la înălțimea dorită.

Punctul de reper al acordajului îl constituie sunetul la^1 (880 de vibrații) emis de diapazon.

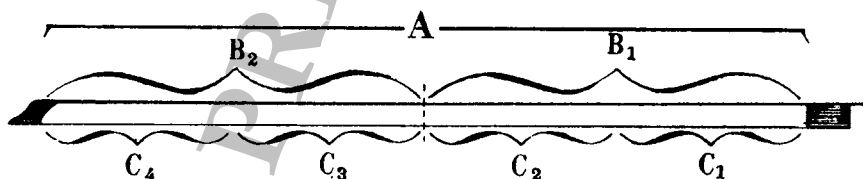
Impărțirea arcușului

În trăsătura de arcuș într-un sens sau în celălalt, putem utiliza fte întreaga lungime a arcușului, fie jumătăți, sferturi și chiar optimi de arcuș.

Porțiunile de arcuș, luate în ordinea talon-vîrf, au fost notate cu un sistem special, creat de violonistul francez *Lucien Capet*.

Astfel, după metoda sa, arcușul întreg se notează cu *A* ; prima jumătate cu *B₁*, iar a doua, cu *B₂*.

Sferturile de arcuș se notează în aceeași ordine (de la talon la vîrf) cu *C₁*, *C₂*, *C₃*, *C₄* :

În practica violei, acestor porțiuni de arcuș le corespund și unele valori de durată. De exemplu : o notă întreagă poate fi cîntată cu arcușul întreg, o doime cu una din jumătăți, o pătrime cu unul din cele patru sferturi de arcuș.

Totuși, putem cînta cu porțiuni mici de arcuș și note cu o durată mai mare (încetinind viteza cu care tragem sau împingem arcușul pe coarde).

În afară de împărțirea arătată mai sus, arcușul se mai poate divide în trei regiuni : talon, mijloc și vîrf.

Pentru a ne obișnui cu tragerea arcușului pe porțiuni fixe, vom însemna pe baghetă (cu creta) împărțirea dorită, urmărind a nu depăși aceste semne în timpul cîntatului.

LECȚIA 1

TRĂSĂTURI DE ARCUȘ ÎN SUS ȘI ÎN JOS, CU ARCUȘUL ÎNTREG (A) PE VALORI DE NOTĂ ÎNTREAGĂ

În primele lecții vom utiliza numai valori cu durată mare : *note întregi* și *doimi*, pe care le vom executa în mișcare lentă, pentru a putea permite elevului să-și urmărească fără încordare conducerea arcușului pe coarde, calitatea sunetului oținut, precum și poziția cotului (corespunzătoare înălțimii fiecărei coarde), cu precauțiunea ca în timpul tragerii arcușului să nu atingem și coardele alăturate.

Direcția tragerii arcușului se notează astfel : de la talon spre vîrf (∇), de la vîrf spre talon (∇).

În această lecție vom putea observa că pentru o trăsătură de arcuș, în sus sau în jos, putem utiliza întreaga suprafață a arcușului, unele porțiuni sau combinații de trăsături (lungi și scurte) între ele.

Criteriul de bază în mișcarea generatoare de sunet a arcușului și în combinarea trăsăturilor lui rezidă în justa repartizare a valorilor de note (scurte sau lungi) pe porțiuni corespunzătoare de arcuș.

La primele lecții vom număra (în gînd) unitățile componente ale măsurilor (adică timpii), spre a ne obișnui chiar de la început cu desfășurarea egală a timpilor.

În primele exerciții vom proceda astfel :

Un, doi, trei, patru.

Un, doi.

1

2